

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84185,Sedzimir-Jozef-Piotr-Joseph-de-Sendzimir.html>
2022-10-05, 01:37

Sędzimir Józef Piotr (Joseph de Sendzimir)

SĘDZIMIR Józef Piotr (Joseph de Sendzimir) (29 IV 1813, Strzegocin, Mazowsze – 10 VIII 1881, Amityville, Nowy Jork), wynalazca. Syn Stanisława, sędziego Sądu Najwyższej Instancji, i Antoniny z domu Wołowicz, stryjeczny dziadek Tadeusza.

Uczęszczał do Gimnazjum Warszawskiego. W stopniu podporucznika walczył w powstaniu listopadowym. Od 1832 przebywał we Francji, w 1838–40 kilkakrotnie udawał się do Anglii w poszukiwaniu pracy, w końcu osiadł tam na stałe. W 1841 ożenił się w Londynie z Rosą Raynes, a po jej śmierci poślubił w 1844 o 9 lat starszą od siebie Newland Mary Maynard. W 1851 wraz z żoną wyemigrował do USA, gdzie zakupił farmę w Amityville na Long Island. Oprócz pracy na roli S. prowadził działalność wynalazczą. W III 1857 uzyskał patent na silnik wiatrowy mający możliwość automatycznej regulacji obrotów i samoczynnie utrzymujący optymalne ustawienie względem wiejącego wiatru. W IV 1857 na łamach pisma „Scientific American” ukazał się opis jego projektu tunelu łączącego Nowy Jork z Brooklynem. Miał to być tunel montowany na dnie rzeki z zatapianych gotowych elementów prefabrykowanych. Była to jedna z pierwszych propozycji zastosowania w USA technologii tunelu zatapianego, dziś powszechnej w praktyce inżynierskiej. Jeszcze kilkanaście lat później przywoływano rozwiązanie proponowane przez S. jako godne uwagi, szczególnie ze względów ekonomicznych.

S. zmarł samobójczo, odbierając sobie życie na grobie swojej żony. Tragedia ta odbiła się szerokim echem w miejscowej społeczności, informowały o niej również ważniejsze dzienniki Wschodniego Wybrzeża USA.

De Sendzimir's Windmill, „Scientific American” 23 V 1857;
Sendzimir's Submarine Thoroughfare, „Scientific American” 4
IV 1857; *Suicide on His Wife's Grave*, „New York Times” 11
VIII 1881; dokumenty ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu,
Public Record Office w Londynie, oraz z archiwum rodzinnego
p. Rafała Sędzimira.

Sławomir Łotysz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)